

ŠVEITSI-EESTI
koostööprogramm

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

KESKKONNAAMET

Looduskaitse tulemuslikkuse hindamine

Keskkonnaamet

Rava maastikukaitseala

2025

Liggi Namm

PAME hindamismetoodika valmis Euroopa Liidu rahalisel toetusel tehnilise abi rahastamisvahendi kaudu ja koostöös Euroopa Komisjoni struktuurireformide toetamise peadirektoraadiga.

Üldinfo

Küsimus	Vastus
Kaitstava loodusobjekti nimi	Rava maastikukaitseala
KKR kood	KLO1000214
Asukoht (maakonnad)	Järva maakond
Kaitse alla võtmise aeg (ala moodustamise aasta)	2000. a moodustati Rava maastikukaitseala. Maastikukaitseala moodustati 1963.a kaitse alla võetud Rava tammede ja 1972. a kaitse alla võetud Rava tammiku baasil.
Vöönd(id):	
loodusreservaatide arv	0
loodusreservaatide kogupindala	0
sihtkaitsevööndite arv	1
sihtkaitsevööndite kogupindala	16,2 ha
piiranguvööndite arv	0
piiranguvööndite kogupindala	0
IUCN kategooria(d)	IV, V
Natura 2000 võrgustiku alad	Rava loodusala
Kaitseala valitseja	Keskkonnaamet
Kogupindala (ha)	16,2
Maismaa pindala (ha)	16,2
Eraomandis oleva maa pindala (ha)	0
Kaitsekorralduskava nimi	Rava maastikukaitseala kaitsekorralduskava 2017-2026
Kaitsekorralduskava tegevuskava periood	2017-2026
Tulemuslikkuse hindaja nimi	Liggi Namm
Tulemuslikkuse hindamise kuupäev (pp.kk.aaaa)	31.03.2025 (täiendatud 14.05.2025)
Eelmise hindamise aeg (pp.kk.aaaa), s.h METT hindamine	
Loodusobjekti esile tõstmist vääriv tähtsus või eripära piirkonna, Eesti või Euroopa kontekstis* (*täita asjakohasusel)	

Hindamistabel

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/vastuse põhjendus
üldine	üldine	Kas alal on (ajakohane) kava?	Jah, alapõhine kaitsekorralduskava, lisaks kohalduvad liigikaitsekava(d) ja/või elupaiga tegevuskava(d)	EELIS	On olemas alapõhine kaitsekorralduskava, lisaks rakendub pärandniitude hoolduskava.
planeerimine	seisund	Kas kõikide ala kaitseväärtuseks olevate liikide esinemise/seisundi info oli kaitsekorraldusperioodi alguses kindlaks tehtud?	Seisund oli määratud 50-90% väärtustest	kaitsekorralduskava	Kaitseväärtused (kaitse-eeskirjas kaitse-eesmärgid) on kaunis kuldking ja roheline kaksikhamba. Rohelise kaksikhamba andmed pärinesid 2002. aastast ja kauni kuldkinga omad 2008. aastast. Rohelise kaksikhamba info loeb hindaja mitte kindlaks tehtuks.
planeerimine	seisund	Kas kõikide ala kaitseväärtuseks (kaitse-eesmärgiks) olevate elupaikade seisund oli kaitsekorraldusperioodi alguses kindlaks tehtud?	Seisund oli määratud $\geq 90\%$ väärtustele	kaitsekorralduskava	Kaitseväärtused (kaitse-eeskirjas kaitse-eesmärgid) on 9020* ja 9050. Nende seisund on kaitsekorraldusperioodi alguses kindlaks tehtud. Kava koostamise käigus tehti inventuur, millega määrati osa alast puisniiduks.
planeerimine	seisund	Milline on liikide seisundi andmete usaldusväärsus ja kvaliteet?	Kesine - $< 50\%$ seisundi hinnangutest põhineb ajakohastel kvantitatiivsetel andmetel (uuringud, seired, inventuurid, vaatlused)	kaitsekorralduskava	Rohelise kaksikhamba andmed on kaitsekorralduskava koostamise ajal 14 aastat vanad, neid ei loe hindaja kvaliteetseks. Kauni kuldkinga andmed on kaitsekorralduskava koostamise ajal 8 aastat vanad, need võib pigem lugeda kvaliteetseks, antud on ka arvukus ja kasvukoha seisund.
planeerimine	seisund	Milline on elupaikade seisundiandmete usaldusväärsus ja kvaliteet?	Väga hea - $\geq 90\%$ seisundi hinnangutest põhineb ajakohastel kvantitatiivsetel andmetel (uuringud, seired, inventuurid, vaatlused)	kaitsekorralduskava	Usaldusväärsus hea, kaitsekorralduskava koostamise ajal tehtud lausaline inventuur.
planeerimine	seisund	Kas eelmisel kaitsekorraldusperioodil/selle kaitsekorraldusperioodi algul tuvastati andmelünki, mis takistasid lähteolukorra (kaitseväärtuste seisundi) kindlaks määramist?	Andmelünkasid ei ole analüüsitud/kavas(-des) kajastatud	kaitsekorralduskava	Kaitsekorralduskavast tuleb välja, et andmed roheline kaksikhamba kohta on vananenud. Nende uuendamiseks ei ole tegevusi ette nähtud.
planeerimine	seisund	Kas tuvastatud andmelüngad on kaitsekorraldusperioodil täidetud?	Kõik tuvastatud andmelüngad on täidetud.	EELIS	Kuigi kaitsekorralduskava ei näe ette roheline kaksikhamba inventuuri ja selle liigi andmed pole kavas andmelüngana välja toodud, tellis Keskkonnaamet 2019. a roheline kaksikhamba inventuuri.
planeerimine	survetegurid	Kas ala kõigi kaitseväärtuste osas on survetegurid (otsesed negatiivsed mõjutegurid) tuvastatud?	Survetegurid on kindlaks määratud kõigile (100%) kaitseväärtustele (kui asjakohane)	kaitsekorralduskava	Kaitsekorralduskavas on surveteguri mõistes kasutatud "ohutegur". Kõikidele kaitseväärtustele on survetegurid tuvastatud, kui selliseid tegureid pole, on tabelis kriips.

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/vastuse põhjendus
planeerimine	survetegurid	Kas survetegurite olulisus ja ulatus on kindlaks määratud?	Survetegurite ulatus ja olulisus on kindlaks määratud poolte või enama (50% - <100%) kaitseväärtuste ja survetegurite puhul	kaitsekorralduskava	Hindamisel on lähtunud suunised vastamiseks järgmisest osast: Kuni ühtlustatud survetegurite määratlemise metoodika väljatöötamiseni saab piisavaks lugeda üldiseid kirjeldavaid hinnanguid. Surveteguri olulisuse ja ulatuse saab määratleda, kui on üldjoontes teada kus asukohas ja/või milliseid kaitseväärtuseid survetegur mõjutab (nt kas survetegur on oluline kogu kaitsealal või ainult mingis kindlas piirkonnas) ning selle põhimõtteline tähtsus ala või väärtuse kontekstis (nt kas sellega tegelemine on primaarne). Kus mõjub, on üldiselt teada, kuid põhimõtteline tähtsus alal alati mitte.
planeerimine	survetegurid	Nimeta ala kõige olulisemad survetegurid?	looduslikud protsessid	kaitsekorralduskava, hindaja teadmised	Kuldkinga survetegur on kasvukoha võsastumine.
planeerimine	survetegurid	Kas arvesse on võetud ka väljastpoolt kaitseala tulenevaid survetegureid?	Kaitseala piiridest väljaspoolt tulenevaid survetegureid ei ole arvestatud või puudub vastav informatsioon	kaitsekorralduskava	
planeerimine	eesmärgid	Kas ala elurikkusega seotud kaitseväärtustele on seatud kaitse-eesmärgid?	Ala-spetsiifilised kaitse-eesmärgid on seatud kõikidele kaitseväärtustele	kaitsekorralduskava	
planeerimine	eesmärgid	Kas kaitseväärtuste kaitse-eesmärgid määratlevad elupaikade ja liikide soovitava seisundi?	Kaitse-eesmärkidega täpsustati kõigi elupaikade/liikide soovivat seisundit. Sihtväärtused on nii kvantifitseeritud kui ajaliselt piiritletud.	kaitsekorralduskava	
planeerimine	eesmärgid	Kas kaitse-eesmärgid on seatud ka muudele kaitseväärtustele kui otseselt elurikkust puudutavatele kaitseväärtustele?	Ei ole asjakohane (alal puuduvad vastavad kaitseväärtused)	kaitsekorralduskava, kaitse-eeskiri	Alal on kaitse-eeskirjas kaitseväärtusena (kaitse-eesmärgina) nimetatud ainult liigid ja elupaigad.
planeerimine	eesmärgid	Kas kaitse-eesmärke on seatud ka sellistele hüvedele/väärtustele, mis ei ole määrusega ala kaitseväärtuseks seatud?	Jah	kaitsekorralduskava, kaitse-eeskiri	Kaitsekorralduskavas on eesmärgid seatud ka puisniitudele (6530*), mis ei ole määrusega seatud kaitseväärtuseks.
planeerimine	meetmed	Kas kaitsealal on vaja aktiivseid kaitsekorralduslikke tegevusi (lisaks LKS alusel kohalduvale kaitsekorrale/piirangutele)?	Jah, täiendav sekkumine on vajalik	kaitsekorralduskava	Vajalik on koosluse hooldamine, mis on ühtlasi kauni kuldkinga kasvukoht.

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/vastuse põhjendus
planeerimine	meetmed	Kas kõikide kaitseala kaitse-eesmärkide saavutamiseks kavandati vajalikud meetmed/tegevused?	Kaitsekorralduslikud meetmed on seatud kõikidele asjakohastele kaitse-eesmärkidele. Kõik meetmed on SMART.	kaitsekorralduskava	Rohelise kaksikhamba ja metsaelupaikade jaoks ei ole meetmeid kavandatud, sest tuleb jätta looduslikule arengule. Meetmed on kauni kuldkinga kasvukohas (puisniidul) hooldamine. Meetmed on SMART kui vaadata seda koos kaitsekorralduskava lisa oleva kaardiga.
planeerimine	meetmed	Kas määratud meetmed näevad ette tegevusi väljaspool kaitseala piire?	Ei ole asjakohane (teadaolevalt puudub vajadus tegevusteks väljaspool piire)	kaitsekorralduskava, hindaja teadmised	
planeerimine	meetmed	Kas tegevused käsitlesid kõiki kaitsealal tuvastatud ja kaitseväärtusi mõjutavaid survetegureid?	Kõikidel peamistel surveteguritel on vastav meede.	kaitsekorralduskava	Survetegur on võsastumine, mille vältimiseks on tegevus (hooldamine) kavandatud.
rakendamine	sisendid	Kas saab välja tuua muid puudujääke ala kaitsekorraldusega seotud teadmistes/alusinfos (peale seisundiandmete puudujääkide)?	Ei, kaitsekorraldusperioodil ei ole selgunud olulisi puudujääke teadmistes	hindaja teadmised	
rakendamine	sisendid	Kas teostatud seire, inventuurid ja/või uuringud annavad piisava teabe, et hinnata ellu viidud tegevuste edukust ja kaitse-eesmärkide saavutamist või nende suunas liikumist?	Seire võimaldab hinnata poolte või enama (50%-<100%) tegevuste tulemuslikkust/kaitse-eesmärkide saavutatust	kaitsekorralduskava, EELIS, hindaja teadmised	Kaitsekorralduskavas seireid, inventuure, uuringuid ei ole plaanitud. Metsaelupaigad on inventeeritud 2016. a, asuvad sihtkaitsevööndis, kus nende säilimine ja võimalik pikaajaline esinduslikkuse tõus on tagatud. PUISNIIDU senise hooldamisvõtte kohta pole seiret, inventuuri vms tehtud, et hinnata selle tulemuslikkust. PUISNIITU on hooldatud 1x aastas hekseldamise teel. Alates 2025. aastast hakatakse hooldama puisniidule sobiva hooldamisvõttega (niitmine, niite kokku kogumine). Tehtud on roheline kaksikhamba inventuur (2019). Kauni kuldkinga vaatlused 2018. a ja 2021.a.
rakendamine	sisendid	Kui teostatud seire, inventuurid ja/või uuringud ei anna piisavat teavet, siis mida tuleb teha, et puudujääke lahendada?	ei kohaldu		
rakendamine	sisendid	Kas seire-, inventuuride ja/või uuringute tulemusi kasutati ala kaitsekorralduse kohandamiseks?	Seiretulemusi on vähesel määral/üksikjuhtumitel kasutatud ala kaitse korralduse/meetmete kohandamiseks	kaitsekorralduskava, Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteem, hindaja teadmised	Plaanis on täiendada kaitse-eeskirjas olevaid kaitse-eesmärke. Seda on kavas teha enne kaitsekorralduskava kinnitamist tehtud inventuuri alusel. Kliimaminister on vastava algatamise käskkirja allkirjastanud.
rakendamine	protsess	Kas huvirühmasid kaasati kaitsekorralduse/tegevuskava planeerimise etapis?	Jah - huvirühmi kaasati	KeA piirkondlik kaitse planeerimise vanempetsialist	Ainus huvirühm oli RMK, keda kaasati.

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/vastuse põhjendus
rakendamine	protsess	Kas kaitseala väärtuste ja kaitsekorralduse valdkonnas pädevaid huvirühmasid kaasati kaitsekorralduse/tegevuskava rakendamisse?	Ei ole asjakohane	KeA piirkondlik kaitse planeerimise vanemspetsialist	
rakendamine	protsess	Kas konsultatsioonide või tegevuste koordineerimise käigus tekkis teadaolevaid konflikte (vastasseise)?	Ei - konflikte ei tekkinud	KeA piirkondlik kaitse planeerimise vanemspetsialist	
väljundid	meetmed	Milline on kavas määratud pool-looduslike koosluste (niiduelupaikade) taastamistööde ellu viimise seis?	Ei ole asjakohane	kaitsekorralduskava	Pärandniitude taastamistöid ei ole plaanitud, neid pole vaja teha.
väljundid	meetmed	Milline on kavas määratud märgaladega ja veekogudega (soelupaigad, jõed, järved) seotud taastamistööde ellu viimise seis?	Ei ole asjakohane	kaitsekorralduskava	
väljundid	meetmed	Milline on koosluste hooldamistööde ellu viimise seis?	Kõik või enamik (≥90%) hooldust vajavate koosluste pindalast on hooldusesse võetud.	RMK tehtud tööde andmestik	Kaitsekorralduskava näeb ette koosluse hooldamise igal aastal, seda on tehtud.
väljundid	meetmed	Milline on kavas määratud liigikaitsetööde ellu viimise seis?	Ei ole asjakohane	kaitsekorralduskava	Spetsiaalselt liigikaitsetöid ei ole planeeritud. Koosluse hooldustöö on kasulik ka kaitsealustele taimeliikidele.
väljundid	meetmed	Milline on kavas määratud muude otseselt kaitseväärtustele suunatud meetmete (hooldus-, taastamis- ja ohjamismeetmed jms) ellu viimise seis?	Ei ole asjakohane	kaitsekorralduskava	Selliseid töid ei ole kavandatud.
väljundid	meetmed	Millised I ja II prioriteediga meetmed on tähtjaks rakendamata ja miks?	Kaitse-eeskirja ei ole muudetud, kuid see on võetud plaani (on kaitse-eesmärkide algatamise käskkiri). Tulemuslikkuse vahehindamist ei ole 2021. a tehtud, sest selleks puudus vajalik meetodika.	kaitsekorralduskava, hindaja teadmised, Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteem	
väljundid	meetmed	Kas I ja II prioriteediga inventuurid, seire ja uuringud on ellu viidud?	Ei ole asjakohane	kaitsekorralduskava	Inventuure, seireid, uuringuid kaitsekorralduskavas ei planeerita.
väljundid	meetmed	Kas I ja II prioriteediga ala valitsemisega seotud meetmed (kavad, kaitse-eeskirjad jms) on ellu viidud?	Vähem kui pool (<50%) planeeritud meetmetest on rakendatud	kaitsekorralduskava, Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteem, hindaja teadmised	Hindamise ajaks on tähtjad möödas kavas planeeritud vahehindamisel ja kaitse-eeskirja uuendamisel. Kumbagi pole tehtud. Kaitse-eeskirja muutmiseks on olemas ministri algatamise käskkiri, eeskirja muutmise (kaitse-eesmärkide täiendamise) on alustatud.
väljundid	meetmed	Kas I ja II prioriteediga rekreatsiooni ja keskkonnaharidusega seotud meetmed on ellu viidud?	Kõik või enamik (≥90%) planeeritud meetmetest on ellu viidud. Kõik meetme aspektid on täidetud ja rakendatud.	kaitsekorralduskava, RMK tehtud tegevuste andmed	Puhkekoht on hooldatud
väljundid	meetmed	Kas hinnataval perioodil on lisaks ellu viidud sellised kaitse-eesmärgi toetavaid tegevusi, mis ei ole ette nähtud kavaga?	ei kohaldu	kaitsekorralduskava, hindaja teadmised	

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/vastuse põhjendus
väljundid	tulemused	Milline on nende liikide seisund, mille kaitseks ala on määratud?	Kõigi või enamiku ($\geq 90\%$) (indikaator) liikide seisund on stabiilne või paranenud	kaitsekorralduskava, EELIS	Rohelisel kaksikhambal oli kaitsekorralduskava koostamise ajal üks arvukuse andmeteta leiukoht. 2019. a inventuuri alusel on leiukoha piirid ja liigi arvukus täpsustunud, seisund EELISes on rahuldav/keskmine. Kauni kuldkinga 2018. a vaatluse andmetel on kasvukoha seisund väga hea, loendati üle 400 taime (eesmärk kavas on 200 taime). Hindaja loeb rohelse kaksikhamba seisundi stabiilseks ja kauni kuldkinga oma paranenuks võrreldes kaitsekorralduskava tegemise aegset ja hindamise aegset viimast vaatlust.
väljundid	tulemused	Kui $\geq 90\%$ liikide seisund on stabiilne või paranenud, siis palun tooge välja peamised edutegurid?	kauni kuldkinga kasvukoha hooldus	hindaja teadmised	
väljundid	tulemused	Kui asjakohane, siis milliste väärtuste seisund on halvenenud?	ei kohaldu	kaitsekorralduskava, EELIS	
väljundid	tulemused	Kui alla 90% liikide seisund on stabiilne või paranenud, siis palun tooge välja liikide seisundi halvenemise põhjused ja/või, millised tegevused on teie arvates vajalikud, et saavutada paremaid tulemusi?	ei kohaldu	kaitsekorralduskava, EELIS	
väljundid	tulemused	Milline on nende elupaikade seisund, mille kaitseks ala on määratud?	Kõigi või enamiku ($\geq 90\%$) kaitseväärtuste seisund on paranenud või on jäänud samaks.	EELIS, hindaja teadmised	Ala on määratud 9020* ja 9050 kaitseks. Mõlemad asuvad tervenisti sihtkaitsevööndis. Kuigi pärast 2016. a ei ole uut inventuuri teinud, arvestab hindaja, et sihtkaitsevööndis, kus metsaelupaigad on looduslikus arengus, on nende seisund stabiilne või paranenud.
väljundid	tulemused	Kui $\geq 90\%$ elupaikade seisund on sama või paranenud, siis palun tooge välja peamised edutegurid?	sobiv kaitseeriim (metsaelupaigad sihtkaitsevööndis)	hindaja teadmised	
väljundid	tulemused	Kui asjakohane, siis milliste elupaikade seisund on halvenenud?	ei kohaldu		
väljundid	tulemused	Kui alla 90% elupaikade seisund on stabiilne või paranenud, siis palun tooge välja elupaikade seisundi halvenemise põhjused ja/või millised tegevused on teie arvates vajalikud, et saavutada paremaid tulemusi?	ei kohaldu		

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/vastuse põhjendus
väljundid	tulemused	Milline on ala kaitsekorralduse mõju ökosüsteemi teenustele?	Ökosüsteemi teenuste pakkumine on hea või paranenud	KAURi ELME kaardikihid	Hindamisel on lähtutud suunised vastamiseks sellest osast, mis teha siis, kui muutust pole võimalik hinnata. Rava MKA hindepunktid nelja ökosüsteemi teenuse (mulla org C, elupaigahüve, tolmeldamine, vee reguleerimisvõime) kaardi alusel on 7,97 (hea).
väljundid	tulemused	Millised on olnud muutused ala ökoloogilises sidususes?	Ökoloogiline sidusus on stabiilne	KAURi ELME kaardikihid	Hindamisel on lähtutud suunised vastamiseks sellest osast, mis teha siis, kui muutust pole võimalik hinnata. Rava MKA sidususe hindepunktid ELME kaardikihtide alusel on 56,27 (keskmine).
väljundid	tulemused	Kas on tuvastatud ala kaitsekorra rikkumisi?	Puuduvad teadaolevad rikkumised	Keskkonnaamet	Teatamise peale on tehtud kontroll, rikkumist ei tuvastatud.
väljundid	tulemused	Kas teie hinnangul on ala kaitsekord olnud sobiv ja piisavalt tõhus kaitse-eesmärkide saavutamise toetamiseks?	Ei, kuid kaitsekorra muutmine on juba töös	Keskkonnaamet	Plaanis on lisada kaitse-eeskirja kaitse-eesmärgiks 6530*.
väljundid	tulemused	Kas määruses nimetatud ala kaitseväärtused on asjakohased ja piisavad?	Ei, kuid kaitse-eeskirja/määruse muutmine on juba töös	Keskkonnaamet	Plaanis on lisada kaitse-eeskirja kaitse-eesmärgiks 6530*.

Skoor

	Max skoor	Hindamise skoor	Tulemus (%)
Koondskoor	87	69	79,3%
Üldine	3	3	100,0%
Seisund (planeerimine)	18	12	66,7%
Survetegurid (planeerimine)	9	5	55,6%
Eesmärgid (planeerimine)	9	9	100,0%
Meetmed (planeerimine)	6	6	100,0%
Sisendid (rakendamine)	9	6	66,7%
Protsess (rakendamine)	3	3	100,0%
Meetmed (väljundid)	9	7	77,8%
Tulemused (väljundid)	21	18	85,7%

Üldine	3	3	100,0%
Planeerimine	42	32	76,2%
Rakendamine	12	9	75,0%
Väljundid	30	25	83,3%

Mõisted ja lühendid

Mõiste	Selgitus
Kaitseväärtus	Ala kaitse alla võtmise määruks/kaitse-eeskirjas nimetatud kaitstav loodusväärtus (kaitse-eesmärk).
Kaitse-eesmärk	Kaitseväärtuse soovitud seisund.
Kava	Kaitstava loodusobjekti kaitsekorralduse aluseks olev tegevuskava: kaitsekorralduskava, liigi kaitse tegevuskava, elupaiga tegevuskava.
KKK	Kaitstava loodusobjekti kaitsekorralduskava.
Kaitsekorraldusperiood	Esmakordsel hindamisel ja ajakohase (s.t kava sisu on olnud üldjoontes jätkuvalt asjakohane) kava olemasolul on hinnatava kaitsekorraldusperioodi alguseks kava algus/koostamise aeg ja perioodi lõpuks hindamise aeg. Kava puudumisel ja/või korduval hindamisel saab kaitsekorraldusperioodiks arvestada hindamistsükli pikkust/eelmise hindamise läbi viimise aega (vastavalt hindamise korraldusele 10 või 12 aastat).
Survetegur	Kaitseväärtuse soodsa seisundi säilimist või saavutamist negatiivselt mõjutav tegur (nt reostuskoormus, häiringud, maaparanduse mõju, intensiivne maakasutus, võõrliikide surve jm)
Kaitsekorralduslikud meetmed	Tegevused, mida tuleb rakendada kaitse-eesmärkide saavutamiseks, sh eesmärkide saavutamist ohustavate mõjutegurite ohjamine. Kaitsekorralduslike meetmete hulka kuulub elupaikade kaitsmine, säilitamine, loomine, taastamine, majandamine. Käesoleva hindamise kontekstis on eristatud: - looduskaitsealadest ja/või ala kaitse-eeskirjast tulenev kaitsekord (õigusaktidega kehtestatud piirangud); - kaitseala n-õ aktiivne majandamine ehk täiendavate tegevuste planeerimine läbi tegevuskavade, tööplaanide, toetusprogrammide (nt elupaikade taastamine ja hooldamine, külastustaristu rajamine). N-õ aktiivsete meetmete puhul on omakorda eristatud: - looduskaitsemeetmed/otseselt kaitseväärtustele suunatud meetmed ehk tegevused, mille rakendamisest võib oodata otsest kasu liikide või elupaikade seisundile (nt elupaiga taastamine, elupaiga hooldamine, võõrliigi tõrje). - toetavad meetmed ehk tegevused, mille kasu kaitseväärtustele on kaudne (nt seire seisundi tuvastamiseks, kava koostamine ja tulemuslikkuse hindamine tegevuste planeerimiseks, haridusprogrammid teadlikkuse tõstmiseks, kaitseala tähistamine piirangute rakendamiseks jm)
SMART	Mõistet SMART (specific, measurable, achievable, relevant, time-bound) kasutatakse siinkohal kaitse-eesmärkide ja meetmete kontekstis. "SMART" mudelile vastav eesmärk või meede on konkreetne, mõõdetav, saavutatav, asjakohane ja ajaliselt määratletud.
Väljund (rakendatud tegevus)	Väljunditeks on ellu viidud tegevused ja nende mõõdetavad näitajad: nt taastatud või hooldatud alade pindala, rajatud külastustaristu pikkus, kontrollkäikude arv vms.
Tulemus (saavutatud seisund)	Tulemus on ellu viidud tegevuste abil saavutatud olukord, mis võib olla kirjeldatud läbi liikide ja elupaikade seisundi.
PAME hindamine	PAME (Protected Area Management Effectiveness) on IUCNi WCPA raamistikul põhinev lähenemine, millega hinnatakse kaitsealaade valitsemise tulemuslikkust läbi aspekti kaudu — kontekst, planeerimine, sisendid, protsessid, väljundid ja tulemused. PAME hindamine näitab, kui hästi ala juhtimine aitab saavutada seatud looduskaitsealaseid eesmärke.

Survetegurite kategooriad	Selgitus
põllumajandus	(intensiivne) maaharimine, karjatamine, taimekaitsevahendite ja väetiste kasutamine jm
rohumaade hülgamine	niitmise või karjatamise lõppemine
põllumajandusmaade kuivendamine	põllumajandusmaade maaparandusüsteemid
metsandus	raied, raadamine, metsastamine jm
metsamaade kuivendamine	metsamaade maaparandusüsteemid
kaevandamine	kaevandamine, s.h turbakaevandused
energia tootmine (sh infrastruktuur)	hüdroenergia, tuulepargid, päikesepargid, elektriliinid jm
transport	teed, raudteed, sadamad, maismaa- ja veeliiklus jm
ehitustegevus ja asustus	asustuse laienemine, ehitustegevus, puhketegevused, reostus asustusest, äri- ja tootmistegevusest jm
elusorganismide kasutus	vesiviljelus, kalastamine, jahipidamine, toidu ja muu materjali kogumine loodusest, liikide või elupaikade kahjustamine jm
militaartegevused ja muud inimsekkumised	militaarialad, tarastamine, vandalism
võõr- ja problemaatilised liigid	võõrliigid, probleemsed kodumaised liigid jm
segallikatest põhjustatud reostus	heited vette, heited pinnasesse, heited õhku, müra, valgusreostus jm
inimtekkelised veerežiimi muutused	maaparandus, veekogude hüdro-morfoloogia muutmine, veevõtt jm
looduslikud protsessid	erosioon, eutrofeerumine, koosluste looduslik areng, kisklus, kobraste tegevus, haigused ja parasiidid jm
loodusõnnetused	torm, põleng, maalihe, üleujutus jm
kliimamuutused	põuad, üleujutused, veerežiimi muutused, liikide levikuareali muutumine jm kliimamuutuste mõjul
muu	

Loodusdirektiivi aruande hinnangud	Selgitus
soodne	favourable = FV
ebapiisav	unfavourable-inadequate = U1
halb	unfavourable-bad = U2
teadmata	unknown = XX